

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Δημοτικό τραγούδι *Ύπνε μου κι έπαρέ μου το*

Τα χαρακτηριστικά του δημοτικού τραγουδιού

1. Ο λόγος είναι **απλός ,φυσικός , ανεπιτήδευτος**
2. Ο «ποιητής» του δημοτικού τραγουδιού δεν εκφράζει προσωπικά συναισθήματα, αλλά **συλλογικές** συναισθηματικές καταστάσεις της κοινότητας.
3. Στοιχεία της τεχνικής των δημοτικών τραγουδιών :
 - **15σύλλαβος ιαμβικός** στίχος με την τομή (παύση) στην 8η συλλαβή, χωρίς το φαινόμενο του διασκελισμού.
 - Δεν υπάρχει ομοιοκαταληξία εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις.
 - **Παραλείπονται τα ασήμαντα, τα περιττά** και όσα εύκολα εννοούνται –έτσι η δράση προχωρεί με γοργότερο ρυθμό.
 - Λιτότητα εκφραστικών μέσων.
 - Γλώσσα που διακρίνεται για :**δύναμη, παραστατικότητα , ζωντάνια**, που οφείλεται στην πληθωρική χρήση ρήματος και ουσιαστικού
 - **Επαναλήψεις** :συχνά το πρώτο ημιστίχιο επαναλαμβάνεται στο δεύτερο ή το δεύτερο επιτείνει τη σημασία του πρώτου.
 - Χρήση **στερεότυπων εκφράσεων** («τρία πουλάκια κάθονται»,κ.λ.π.)
 - **Άσκοπα ερωτήματα** («μήνα σε γάμο ρίχνονται μήνα σε χαροκόπι; Ουδέ σε γάμο ρίχνονται ουδέ σε χαροκόπι»)
 - Υπάρχουν πολλές **αντιθέσεις** οι οποίες συχνά οδηγούν σε **υπερβολές** που ανατρέπουν τη λογική τάξη (το θέμα του αδύνατου).
 - **Η εμψυχωτική λειτουργία** ,που ζωντανεύει ζώα +άψυχα αντικείμενα (τολμηρές προσωποποιήσεις)
 - Η χρήση του **άμεσου λόγου** ή **του διαλόγου** (που σπάει τη μονοτονία της αφήγησης και ενισχύει την παραστατικότητα).Συχνά στο διάλογο χρησιμοποιείται **συμβατικό πρόσωπο** για την προώθηση της δράσης ή του διαλόγου (το πουλί λ.χ. που μιλά με ανθρώπινη ομιλία αποτελεί συνηθισμένο μοτίβο των δημοτικών τραγουδιών)